

SPRAAKWATER

WERELDWIJDE GOVERNANCE

UITDAGINGEN

Terugblik op de Amsterdam International Water Week 2015

Gerhard van den Top*

■ Van 2-6 november 2015 was de Amsterdam International Water Week (AIWW) in de RAI. Dijkgraaf Gerhard van den Top van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht reflecteert vanuit de watersector op de AIWW. Voor het waterschap is AIWW een plek voor kennisuitwisseling op topniveau en om internationale samenwerking en activiteiten te ondersteunen. Voor Nederland een internationaal platform voor kennisuitwisseling, profilering en business. Als amsterdams event een bijdrage aan de globale transitie naar een circulaire economie en water robuuste steden: 100 internationale leiders uit de werelden van industrie, waterbedrijven en steden onder invloed van klimaatverandering tonen leiderschap en pakken samen de grote wateruitdagingen voor de toekomst aan. Het Resilient Cities Leaders Forum resulteert in 8 principes, deels overeenkomend met de OESO principes.

■ Van 2-6 november 2015 was de Amsterdam International Water Week (AIWW) in de RAI, met een conferentie, de Aquatech beurs, excursies en andere activiteiten. Een bijzondere week voor mij als dijkgraaf van het waterschap van gaststad Amsterdam. Waarom?

Allereerst vanwege de schat aan kennis die door de ruim 20.000 merendeels internationale waterprofessionals uit 139 landen samengebracht werd. Een dialoog met vele andere ervaringen en perspectieven, die ons scherp houdt en helpt te blijven verbeteren. Die dialoog gaat deels over technische uitdagingen en innovaties, en in toenemende mate ook op *water governance* als basis voor innovatie. De drie bouwstenen van effectief *water governance*, waarvan Nederland in 2014 door de OESO een internationaal voorbeeld werd genoemd, zijn maatschappelijk vertrouwen en participatie, efficiënte (publieke)-financiering, en capaciteitsontwikkeling. Het thema van de AIWW “Integrated solutions for a circular economy and resilient cities” gaf tijdens de vele workshops en keynote sessies regelmatig aanleiding voor discussies over dit

aspect. Want op brede en complexe thema's als *circular economy* en *resilient cities* heb je te maken een groot en divers aantal stakeholders. Vaak ontbreekt het hen zowel aan bewustzijn als aan voldoende koppelingen in de waardeketen (wie investeert, wie profiteert) om de verandering echt van de grond te krijgen. De aftrap van de AIWW in de vorm van de Rainproof Rave & Ride, waar de Dam symbolisch omgetoverd werd tot een groene oase met allerlei activiteiten, liet zien dat we ook in Nederland hard werken aan een breder waterbewustzijn, juist in de stedelijke omgeving.

Als Nederlands waterschap en Gemeente Amsterdam hebben we institutioneel goud in handen met de samenwerking in onze gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Waternet, maar dat benutten we nog niet optimaal om in het stedelijk gebied de transitie naar circulair en *resilient* te maken. Karmenu Vella, eurocommissaris voor Environment en verantwoordelijk voor zowel water als circulaire economie, gaf in een persoonlijk gesprek voorafgaand aan zijn opening speech aan onze publieke watercyclus-

* **Gerard van der Top** is Dijkgraaf Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Foto: Rob Kamminga

samenwerking in de Amsterdamse regio een voorbeeld te vinden voor Europa. Een prachtig compliment dat zorgt dat ik trots ben op mijn bestuur en de Waternet-organisatie!

Als symbool voor onze innovatieve *governance* werd tijdens de opening voor de tweede keer de Sarphati Sanitation Award uitgereikt aan bijzondere initiatieven die de sanitatie doelen volgens de Sustainable Development Goals helpen realiseren.

De AIWW is veel meer dan een kennisuitwisselingsbijeenkomst. Het event draagt bij aan de export van de Nederlandse watersector. Het vormt een platform waar Nederlandse bedrijven, kennisinstituten en overheden samen hun internationale netwerken uitnodigen om zaken te doen of afspraken over langdurige samenwerking te versterken. Een indrukwekkend voorbeeld hiervan vond ik de bijeenkomst op woensdagavond, waar 100 internationale leiders uit de drie AIWW werelden industrie, waterbedrijven en *resilient cities* (=veerkrachtige steden) bij elkaar kwamen en waar een groot aantal concrete afspraken werden gemaakt voor samenwerking en business. Eén daarvan is de samenwerking tussen Arcadis, Deltares en Waternet om in lijn van de Topsector Water de gezamenlijke

expertise en voorbeelden te gebruiken voor internationale exposure en business.

In de ochtend van dinsdag 3 november mocht ik moderator zijn van de keynote sessie. Andrew Steer van het World Resource Institute benadrukte het belang van waterstress als risico voor politieke en sociale verhoudingen wereldwijd. Peter Joo Hee Ng, CEO van het waterbedrijf van Singapore PUB, vertelde over de indrukwekkende transitie naar een circulair systeem in deze stadsstaat waar afvalwater ook bron is voor drinkwater. Wat hem betreft garandeert flink investeren in constante innovatie een goede toekomst. Bijzonder vond ik ook dat de Europese Investerings Bank (EIB) die steeds meer gaat inzetten op ondersteuning van *resilience*. De belangrijke kanttekening van de EIB daarbij was de randvoorwaarde van enerzijds efficiency en synergie in de waterketen, en anderzijds een tarievenstructuur die de integrale kosten van exploitatie en noodzakelijke investeringen dekt. Ook de voormalige en huidige Jongeren Ambassadeurs van de AIWW kregen het podium en namen de ruimte om de urgentie van de participatie van jongeren te benadrukken.

Wereld Waternet is in de afgelopen jaren regelmatig betrokken geweest bij internationale kennisuitwisseling

rond techniek, beheer, *governance* en financiering van de integrale watercyclus. Recent hebben we besloten om nauwer te gaan samenwerken met de Topsector Water en Dutch Water Authorities, het gezamenlijke internationale loket waarmee Nederlandse waterschaps-expertise internationaal beschikbaar wordt gemaakt. We bereiken meer resultaat in deze kennisuitwisseling en in initiatieven vanuit Amsterdam gericht op samenwerking met partnersteden, door beter aan te sluiten bij investeringsprogramma's van multilaterale banken zoals de Wereldbank. Ook voor deze ontwikkeling is de AIWW een uitstekende gelegenheid om focus en versnelling te organiseren. Zo werd een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen Waternet en de Wereldbank. Ook is een gezamenlijke programma georganiseerd voor partners van Wereld Waternet en Vitens Evides International uit Bangladesh, Malawi, Burkina, Ghana, Tanzania, Zambia. Ook de aanwezige Amsterdamse partners zoals Buenos Aires, Hanoi, Mumbai, Sao Paulo en Jordanië hadden een specifiek programma gericht op onderlinge dialoog, ontmoetingen en versnelling van lopende projecten. *Governance* is de rode draad die in al deze samenwerkingsprogramma's een steeds nadrukkelijker rol speelt. In recente opdrachten in Egypte, Ethiopie, Albanië en Kenia wordt specifiek naar advisering op dit gebied gevraagd. Deze activiteiten vragen natuurlijk wel iets van onze organisatie, maar dragen bij aan onze gezamenlijke doelstellingen van maatschappelijk verantwoord ondernemen, innovatie en exportbevordering.

Op woensdag 4 november mocht ik Amsterdam vertegenwoordigen op *het Resilient Cities Leaders Forum*. Daar waren 14 steden op hoog niveau vertegenwoordigd. Het forum startte met een indrukwekkende bijeenkomst, die uitstekend werd gefaciliteerd door onze internationale water gezant Henk Ovink. Bestuurders van steden als Miami, Boston, Jakarta en Dhaka schetsten in deze sessie de enorme water uitdagingen waar voor zij de komende jaren gesteld zijn. Door ervaringen te delen kunnen wij samen tot betere oplossingsrichtingen komen waarmee we deze uitdagingen tegemoet kunnen treden. In de middag gingen waterprofessionals in gesprek over specifieke uitdagingen op het gebied van *resilience*: ontwerpen met water, waterpartnerschappen, financiering en governance. Voor governance resulteerde dit in 8 principes, die de gezamenlijke uitdaging samenvatten die van belang

zijn voor een transitie naar Resilient Governance. Die deel ik graag met u (vrij vertaald):

- Een nieuwe integrale benadering van de kosten en baten: thema-overstijgend, op verschillende schaalniveaus, sector overstijgend en op basis van samenwerking tussen een groot aantal stakeholders.
- Nieuwe institutionele capaciteit en flexibiliteit.
- Reactievermogen, in staat zijn te verbinden met lokale initiatieven.
- Leiderschap om te sturen op nieuwe open randvoorwaarden, gericht op gezamenlijk eigenaarschap.
- Overheden kunnen zelf actiever communiceren over risico's en onzekerheden van beleid, werken aan bewustzijn en verwachtingenmanagement.
- Openheid via netwerk-governance; samen op weg zonder eindbeeld bij de start, toelaten van nieuwe inzichten gedurende het proces.
- Politieke continuïteit: een *resiliency* agenda en lokale deltageminister onafhankelijk van politieke partijen met duidelijke rol en verantwoordelijkheid.
- Verankering in andere politieke agenda's zodat de haalbaarheid toeneemt.

Deze principes hebben veel raakvlakken met de hierboven genoemde OESO principes van goed *water governance*, en bieden een interessante agenda voor vervolgontraffen, onder andere tijdens de klimaat top in Parijs en de in 2016 in Rotterdam te houden *Adaptation Futures* Conferentie.

Concluderend: het was een enerverende en constructieve week waarin de urgentie van de transitie naar een circulaire economie en water robuuste steden breed gedeeld werd en concrete stappen vooruit zijn gezet. De AIWW heeft bruggen gebouwd en cruciale partners met elkaar in contact gebracht. De grootste uitdagingen liggen daarbij in governance en financiering. Ik blijf graag bijdragen aan het oplossen van die opgaven, zowel internationaal als in het gebied van mijn waterschap. ■